

POSTANOWIENIE

22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 22 października 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie
z udziałem J.K. i R.K.
o wpis hipoteki przymusowej,
na skutek skargi kasacyjnej J.K. i R.K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie
z 6 marca 2024 r., V Ca 3678/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zażądał wpisu hipoteki przymusowej w dziale IV księgi wieczystej numer [...] w wysokości 6 375,19 zł.

Referendarz sądowy dokonał wpisu w księdze wieczystej zgodnie z wnioskiem. Skargi na wpis złożyli: J.K. oraz R.K.

Postanowieniem z 25 lipca 2023 r. Sąd Rejonowy w Pruszkowie utrzymał w mocy wpis dokonany przez referendarza sądowego.

Postanowieniem z 6 marca 2024 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił apelację uczestników.

W skardze kasacyjnej uczestnicy, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazali na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zdaniem skarżących w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisu prawa wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia SN: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02; z 28

marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Skarżący nie wykazali powołanej we wniosku przesłanki w rozumieniu powyżej wyjaśnionym. Nie należy zrównywać wielokierunkowości stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz różnorodności orzecznictwa - naturalnej i uzasadnionej - z rozbieżnością orzecznictwa, zasadniczo niepożądaną i wymagającą krytycznej oceny oraz ewentualnej eliminacji. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opartego na przyczynie przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Nie jest wystarczające przytoczenie samych, oderwanych od uzasadnienia tez orzeczeń Sądu Najwyższego (zob. postanowienia SN: z 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17; z 4 stycznia 2019 r., II CSK 330/18). Takich argumentów skarżący nie przedstawili.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

Jacek Grela

[S.J.]

[SOP]